

«Ξύλον Σταυρού εις κράτος και στερέωμα»

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

Πρωτοπρεσβύτερος Θεμιστοκλής Μουρτζανός, Δρ. Θεολογίας

«Ράβδος εις τύπον του μυστηρίου παραλαμβάνεται. Τω βλαστώ γαρ προκρίνει τον ιερέα. Τη στειρευούση δε πρώην Εκκλησία νυν εξήνθησε, ξύλον Σταυρού εις κράτος και στερέωμα» (Ειρμός γ' ωδής του Όρθρου της εορτής)

«Το ραβδί θεωρείται τύπος του μυστηρίου του σταυρού. Με την βλάστησή του προκρίθηκε (ο Ααρών) ως ιερέας. Για την Εκκλησία που προήλθε από την στειρότητα των ειδώλων τώρα έβγαλε άνθη το ξύλο του Σταυρού κι έτσι έγινε δύναμη και στερεό θεμέλιό της».

Ο υμνογράφος του Κανόνα της εορτής της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού άγιος Κοσμάς ο Μελωδός, επίσκοπος Μαΐουμά, εμπνέεται στην τρίτη ωδή από ένα θαυμαστό γεγονός που αναφέρεται στην παλαιά Διαθήκη. Είχε προηγηθεί μία επανάσταση εναντίον του Μωυσή τριών ανθρώπων: του Κορέ, του Δαθάν και του Αβειρών, οι οποίοι αμφισβήτησαν τον ρόλο του Μωυσή και του Ααρών στην ισραηλιτική κοινότητα, αρνήθηκαν την ηγεσία του Μωυσή και την ιερωσύνη του Ααρών και της φυλής του του Λευί. Η γη κατάπιε τους τρεις στασιαστές και τους υποστηρικτές του και ο Θεός παρήγγειλε στον Μωυσή να τοποθετήσει μέσα στη Σκηνή του Μαρτυρίου, όπου φυλάσσονταν η Κιβωτός της Διαθήκης, 12 ραβδιά, ένα από κάθε φυλή του Ισραήλ. Την άλλη μέρα το πρωί ο Μωυσής έκπληκτος βλέπει τη ράβδο του Ααρών να έχει βλαστήσει άνθη και καρύδια. Μ' αυτό το θαύμα φανέρωσε ο Θεός ότι προτιμά να είναι ιερέας Του ο Ααρών και η φυλή του Λευί. Ο υμνογράφος τονίζει ότι το ραβδί, το ξύλο που ήταν ξεριζωμένο και δεν μπορούσε να βλαστήσει, έβγαλε καρπούς, που σημαίνει ότι το αδύνατο έγινε πραγματικότητα, γιατί έτσι θέλησε ο Θεός. Το ραβδί αυτό είναι τύπος του τιμίου Σταυρού, διά του οποίου όσοι ακολούθησαν τον Χριστό, ενώ πριν ήταν ειδωλολάτρες και ζούσαν την κατάσταση της πνευματικής στείρωσης, χάρις στον Τίμιο Σταυρό έβγαλαν τους καρπούς της σωτηρίας και της ζωής κι έτσι ο Σταυρός έγινε δύναμη και θεμέλιο της Εκκλησίας.

Γιατί χρησιμοποιεί αυτήν την προτύπωση του Σταυρού ο υμνογράφος; Για να δείξει ότι η σχέση του ανθρώπου με τον Θεό δεν είναι δικαίωμα, έπαρση, απαίτηση, αλλά εκπλήρωση του θελήματος του Θεού που ορίζει ότι όποιος Τον αγαπά αληθινά, καλείται να ακολουθήσει την οδό του Σταυρού. Ο Ααρών συμπορεύτηκε με τον αδερφό του Μωυσή. Μίλησε εκ μέρους του μεταφέροντας το θέλημα του Θεού στον Φαραώ της Αιγύπτου, διότι ο Μωυσής ήταν βραδύγλωσσος. Δέχτηκε να έχει δεύτερο ρόλο στη ζωή και στην πορεία των Εβραίων προς την γη της επαγγελίας, υπακούοντας σ' αυτό που ο Θεός όριζε. Και ανέλαβε να είναι ιερέας, δηλαδή να προσφέρει στον Θεό θυσίες υπέρ του λαού του και όχι ηγέτης, δηλαδή αυτός που θα έβγαινε μπροστά. Βοηθός και όχι αρχηγός. Αυτός ήταν ο σταυρός του και ο Θεός τον επέλεξε με τον θαυματουργικό τρόπο της άνθησης του ραβδιού, αποδεικνύοντας στην ισραηλιτική κοινότητα ότι δεν είναι η απαίτηση που αναδεικνύει τον άνθρωπο παιδί του Θεού, αλλά η ταπείνωση και η αποδοχή του θείου θελήματος. Κι αυτά περνούν από τον Σταυρό.

Το ίδιο συμβαίνει και με την πρώην στειρεύουσα κοινότητα των ειδωλολατρών, δηλαδή της συντριπτικής πλειονοψηφίας του ανθρωπίνου γένους. Στειρεύουσα δεν ήταν ως προς τα επιτεύγματα, την τέχνη, τον πολιτισμό, την επιστήμη, την στρατιωτική δύναμη, την οικονομική επιφάνεια, την κατά άνθρωπον πρόοδο. Ήταν στείρα όμως αναφορικά με την αλήθεια της ζωής. Σκοτάδι την περικύκλωνε, λόγω της αγνωσίας του Θεού. Σκοτάδι θανάτου, διότι τα πάντα σταματούσαν στην πέτρα του μνήματος. Καμία ειδωλολατρική κοινωνία δεν πίστευε και δεν ήλπιζε στην ανάσταση των νεκρών. Δεν μπορούσε να διανοηθεί ότι το ανθρώπινο σώμα θα αναστηθεί και θα επανενωθεί με την ψυχή για να γίνει ο άνθρωπος σώος και ακέραιος. Καμία ειδωλολατρική κοινότητα, όσο φιλοσοφούσα κι αν ήταν, δεν μπορούσε να πιστέψει στον Θεό της ταπείνωσης, της αγάπης, του Σταυρού, στον Θεό που χαρίζει την Ανάσταση.

Το ξύλο του Σταυρού στο οποίο ανέβηκε ο Χριστός, καταδικασμένος και από τις δύο ανθρώπινες μερίδες, αυτήν του Ισραήλ που ήθελε τον Θεό για τον εαυτό της, αλλά και για να κυβερνήσει τον κόσμο, όπως και την ειδωλολατρική-ελληνορωμαϊκή, η οποία έκανε θεό τον εαυτό της, άνοιξε ζωή και ανάσταση για τον κόσμο και κυρίως φανέρωσε στον κόσμο την Εκκλησία, την νέα παγκόσμια κοινότητα που ως σώμα του Σταυρωμένου και Αναστημένου Χριστού περιλαμβάνει όσους θέλουν να έχουν κοινωνία με τον Θεό της αγάπης, της ταπείνωσης, της σωτηρίας. Και είναι η Εκκλησία ο καρπός αυτού του ξύλου που στολίζει τον κόσμο με την αγάπη του Χριστού ως νέο άνθος και τον τρέφει με το σώμα και το αίμα Του ως νέο καρπό, τύπος του οποίου υπήρξαν τα καρύδια του ραβδιού του Ααρών. Μόνο που τώρα δεν είναι παροδικά τα δώρα, αλλά αιώνια. Και προσκυνώντας τον Τίμιο Σταυρό, ο οποίος υψώνεται και τον βλέπουμε από παντού, καλούμαστε να ζήσουμε αυτό το «Κύριε ελέησον» εντός της Εκκλησίας ως σημείο ταπείνωσης και αγάπης.

Σε έναν κόσμο έπαρσης, θρησκευτικής και νεο-ειδωλολατρικής, που γνώμονα εξακολουθεί να έχει το «εγώ», την θεοποίηση του εαυτού, που είναι το είδωλο των καιρών, ο Τίμιος Σταυρός είναι το κράτος και το στερέωμα που μας δείχνει τον

Χριστό, στο πρόσωπο του Οποίου γευόμαστε την αγάπη, την ταπείνωση, την θυσία, την παραίτηση από το εγώ και την εμπιστοσύνη στο θέλημα του Θεού-Πατρός. Κι αυτός ο δρόμος περνά μόνο μέσα από την Εκκλησία. Δρόμος που μας αγιάζει και σωματικά και ψυχικά, μας σώζει δηλαδή, καθιστώντας μας ακέραιους. Κι αυτή είναι η οδός της αγιότητας που μας δίνει ελπίδα!

Ας δεχτούμε την οδό του Σταυρού. Ας μη μείνουμε μόνο στην προσκύνηση των γονάτων, αλλά ας υψωθούμε καρδιακά στην θέα του κόσμου και της ζωής μέσα από αυτόν, μη λησμονώντας ότι μαζί του έρχεται η Ανάσταση!

<https://bit.ly/3LeOCfL>